

Mykolas Kleopas
Oginskis
(1765–1833)

Sugrįžimas į Tėvynę

Mykolas Kleopas Oginskis (1765–1833).
Dail. Fransua Ksavje Fabras (François Xavier Fabre 1766–1837).
XIX a. pradžia. Drobis, aliejus, 113 x 85 cm. Lietuvos dailės
muziejus, T-60. Antano Lukšeno nuotrauka

1786 m. į Lietuvos ir Lenkijos valstybės – Abiejų Tautų Respublikos – Seimą buvo išrinktas Mykolas Kleopas Oginskis (1765–1833). „Tarnauti Tėvynei!“ – toks buvo šio iškiliaus valstybės ir visuomenės veikėjo – politiko, diplomato, ministro, 1794 m. sukilimo vadovybės nario, politinio emigranto, senatoriaus, Lietuvos valstybingumo ir socialinių reformų idejų puoselėtojo, memuaristo, kompozitoriaus – gyvenimo *credo*.

Dramatiški XVIII a. II p. Vidurio Rytų Europos istorijos lūžiai, kurių metu Abiejų Tautų Respublikos vardas buvo ištrintas iš pasaulio žemėlapių (1795) lėmė, kad ne valstybinės pareigos, o muzikinis palikimas M. K. Oginskiui pelnė tarptautinę šlovę. Visų pirma, tai – polonezas a-mol Nr. 13 „Atsisveikinimas su Tėvyne“ („Les Adieux a la Patrie“). Tėvynės ilgesiu persmelkta melodija, jos raiškiai moduluoti, atsikartojantys akordai daugiau nei du šimtmečius beldėsi į žmonių širdis, primindami pralinkusių epochą ir M. K. Oginskio vardą.

Platesniame istorijos kontekste M. K. Oginskio palikimas prisimintas tik XX a. II pusėje. Pasirodė išsamesnės muzikologų, istorikų, biografų publikacijos. Jo muzika ryškiau ėmė skambėti radijo, televizijos laidose. Italijoje (Florencija), Maladecine (Baltarusija), Guzove (Lenkija) M. K. Oginskio vardas buvo įamžintas memorialinėse lentose, paminkluose.

Tai buvo įžanga į platų tarptautinį Lietuvoje, Baltarusijoje, Lenkijoje, Didžiojoje Britanijoje ir kitose šalyse gyvenančių M. K. Oginskio biografijos ir kūrybinio palikimo tyrinėtojų sąjūdį. Bendrų pastangų dėka 2005–2014 m. laikotarpiu buvo išvystyta ir įgyvendinta plati archyvinio palikimo tyrimų,

mokslinių konferencijų, rašytinio ir muzikinio paveldo leidybos, pažintinių ekspedicijų, daugiau nei du šimtmečius puoselėtų Oginskių giminės muzikinių tradicijų gaivinimo ir sklaidos programa.

Visa tai sudarė prielaidas gilesniam M. K. Oginskio indelio į pasaulio kultūrą bei istoriją suvokimui ir įvertinimui. Nauju žvilgsniu buvo pažvelgta į jo puoselėtų žmogaus prigimtinių teisių, socialinio teisingumo, tautų apsisprendimo teisės idėjas, valstybės valdymo reformų, saugesnių tarpvalstybinių santykių vizijas ir projektus. Ne M. K. Oginskio kaltė, kad sudėtingų istorinių peripetijų fone daugelis jų buvo pamiršta ar liko neįgyvendinta.

2013 m. lapkričio mėnesį Paryžiuje įvykusi UNESCO Generalinė konferencija, atsižvelgdama į Lietuvos, Baltarusijos, Lenkijos iniciatyvas, nutarė M. K. Oginskio 250-ąsias gimimo metines įtraukti į pasaulinės reikšmės 2015 m. numatomų minėti sukakčių sąrašą.

M. K. Oginskio nuopelnai politinio, kultūrinio bei socialinio gyvenimo srityse įvertinti ir nacionaliniu mastu. 2014 m. birželio 3 d. Lietuvos Respublikos Seimas nutarė 2015 metus Lietuvoje paskelbti Mykolo Kleopo Oginskio metais.

Taigi, Mykolo Kleopo Oginskio vardas, jo kūrybinis palikimas pro istorinės atminties triumfo arką teisėtai sugrįžta į Lietuvą ir į XXI amžiaus pradžios tarptautinę kultūros erdvę.

Vytas Rutkauskas,
Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejaus direktorius

Projekto vykdytojas

Rietavo Oginskių
kultūros istorijos
muziejus

Projektą finansuoja:

LIETUVOS RESPUBLIKOS
UŽSIENIO REIKALŲ
MINISTERIJA

LITHUANIAN
DEVELOPMENT
COOPERATION

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

**Mykolo Kleopo Oginskio
250-osios gimimo metinės**

UNESCO minima sukaktis

1992 m. atkurtas kunigaikščių Oginskių rūmų Rietave parkteris tapo visuomenės ypač mėgstama šventinių, reprezentacinių sambūrių vieta.
Vyto Rutkausko nuotrauka

